

HOOGHE (D') (*Octaaf-Marie-Karel*), Priester van het bisdom Gent (Wichelen, 31.5.1857-Zele, 27.9.1899). Zoon van Jan-Baptist en van Coppieters, Joanna.

Trad in het Seminarie te Gent, priester in 1880, onderpastoor te Appels, vanaf 1885, onderpastoor op Sint-Maartensparochie (Akker-gem).

Toen in 1891, Graaf Hyppoliet d'Ursel, aandeelhouder en lid van de beheerraad van de Spoorwegmaatschappij (Matadi-Stanleypool) Mgr. Stillemanis, bisschop van Gent, om priesters, voor het ministerie bij de blanken en zwarten van Matadi, en langsheen de in-op-bouw-zijnde spoorweglijn Matadi-Stanleypool verzocht, was E. H. Octaaf D'Hooghe één der eerste priesters die zich voor dit werk aanbood en aangenomen werd.

Vóór zijn vertrek naar Congo werd hij samen met zijn reisgezel E. H. Jan Janssens op 1 November door Koning Leopold II in het paleis te Brussel ontvangen. Hij scheepte in te Antwerpen op 6 November 1891 op de « *Akassa* » en kwam te Banana aan op 7 December 1891.

Na een bezoek bij Gouverneur Wahis te Boma reist hij verder naar Matadi, de plaats van zijn bestemming. Na een kort verblijf te Boma en in enkele andere plaatsen, vestigt hij zich te Matadi op 25 Januari 1892. Hij wordt de eerste pastoor van Matadi, neemt zijn intrek in het enige stenen huis van Matadi en leest op 31 Januari de eerste mis in de grote zaal van « *Les Grands Magasins Généraux* ». Hij legt de eerste steen van de kerk van Matadi op 21 Maart 1892, en ijvert te Matadi en langs de spoorlijn voor het geestelijk welzijn van de bouwers van het spoor. In November 1894 keert hij naar België terug om zijn ondermijnde krachten te herstellen. Vergezeld door een medewerker, E. H. Filip Janssens, keert hij op 6 Augustus 1895 naar Congo terug en blijft er nog werkzaam tot Juli 1898. Na deze twee termijnen in de missie waarvan hij de stichter en de eerste pastoor was te hebben doorgebracht, keert hij voorgoed naar het vaderland terug en sterft te Zele bij zijn oom, Pastoor Hermans. Nog tijdens zijn verblijf in Congo werd hij door Koning Leopold II tot Ridder in de Koninklijke Orde van de Leeuw benoemd.

Behalve het geestelijk welzijn der bouwers

van de spoorlijn, dat hij te Matadi en op de posten, langs de spoorlijn, met onverdroten ijver en tactvolle toewijding behartigde, dankt de Missie van Matadi hem het mooie Mariabeeld, O. L. Vrouw van Congo, dat, naar zijn ontwerp door het huis Matthias Zens, werd uitgewerkt en de indrukwekkende Calvarieberg welke hij plaatsen liet tussen de kerk en de pastorie. Daar er te dientijde te Matadi nog geen ander drinkbaar water was dan dat uit de Congo-stroom, werd ook volgens zijn opvatting en onder zijn leiding een regenbak van 36 kubieke meters inhoud gebouwd. Hij stichtte in de pastorie te Matadi een spaarkas die geen interest opbracht, maar het loon der arbeiders tegen diefstal en spel vrijwaarde. Hij richtte in het kamp der zwarten een avondschool, die vooral werd bezocht door Senegalezen en die de inlanders in de gelegenheid stelde om te leren lezen, schrijven en rekenen. Maar vooral aan de ijver van deze onvermoeibare priester is het te danken dat, te Matadi, in een daartoe gebouwd lokaal, een prachtige bibliotheek werd ingericht. De leeszaal was voorzien van een 40-tal nieuwsbladen in de voornaamste Europese talen en een 60-tal week-en maandschriften. De boekery bevatte rond de 3500 boeken. Toen op 7 September 1898 de Heer Buls, oud-Burgemeester van Brussel, met de Heren Vauthier en Dr Étienne de bibliotheek bezochten vonden ze die wonderbaar. Tot driemaal toe herhaalde de Heer Buls: « Van waar heeft men al » die tijdschriften en boeken kunnen verzamelen en wie betaalt dat allemaal? ». Toen op Zondag 3 Juli 1898 te Matadi een mis van dankbaarheid werd opgedragen in het bijzijn van al de genodigden die uit België naar Congo gekomen waren om de feestelijkheden der inhuldiging van de spoorlijn bij te wonen, hield E. H. D'Hooghe, als pastoor van Matadi en als stichter van de missie, een treffende toespraak, die des te meer indruk maakte daar iedereen zich er rekenschap van gaf dat de redenaar zijn beste krachten aan het geestelijk welzijn van de spoorwegbouwers had opgeofferd.

22 Februari 1951.
Mgr. J. Cuvelier.

Verslag van het werk in Congoland der Priesters uit het Bisdom van Gent, Gent, A. Huyshauwer en L. Scheerder, 1912. — *Le Patriote illustré*, 29 november 1891. — Wauters, *État Indépendant du Congo*, Brux., 1899. — *Mouvement géogr.*, 1892, 1895, 1899. — R. Cornet, *La Bataille du Rail*, Cuypers, Brux., 1947.